

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2024

Rok 2024 proběhl ve stínu válek. K trvající ruské agresi na Ukrajině se přidala izraelská ofenziva v Pásmu Gazy. Oba konflikty devastujícím způsobem dopadají na životy tisíců obyvatel zasažených území a negativně se též odráží na vnímání mezinárodní trestní spravedlnosti. Geopolitické pnutí dále prohloubily prezidentské volby v USA uskutečněné na sklonku roku. Proti turbulentnímu vývoji na mezinárodní scéně, zůstal stav demokracie a lidských práv v České republice poměrně stabilní. Proběhly volby do evropského parlamentu, senátu a obecních a krajských zastupitelstev. Ústavní soud byl doplněn čtyřmi novými ústavními soudci. Do finále se dostala legislativa zřizující dětského ombudsmana a národní lidskoprávní instituci.

O všech důležitých domácích a mezinárodních momentech jsme Vás informovali v našem pravidelném měsíčním Bulletinu lidských práv, anglicky psaném Czech Republic Human Rights Review a na našem blogu. Zorganizovali jsme dvě odborné akce. V listopadu jsme dále v Centru přivítali patnáct nových stážistek a stážistů, kteří převzali otěže psaní příspěvků do bulletinu a dalších souvisejících aktivit. Na přelomu roku jsme si též zvolili nové vedení. Namísto funkce jediného vedoucího Centra jsme ustanovili vedoucí rovnou tři, kteří nově tvoří tříčlenný výbor. Na tomto místě se patří poděkovat bývalé vedoucí Centra, Alžbětě Dvořákové. Velké díky patří též všem současným a bývalým členům a stážistům za jejich práci pro Centrum a také všem příznivcům, podporovatelům a čtenářům, kteří nám s naším úkolem pomáhají.

Jsme rádi, že můžeme nadále přinášet aktuální, odborné a objektivní informace o stavu lidských práv a demokracie. Ačkoliv jde o úkol stále složitější, a to především s ohledem na vzestup dezinformací posílených umělou inteligencí, ve své práci nepolevíme ani v roce 2025.

Pavel Doubek, Michaela Stenzelová a Dominika Šudová
Vedoucí Centra pro lidská práva a demokracii

Centrum pro lidská práva a demokracii

Centrum pro lidská práva a demokracii je nezávislá instituce, která sleduje lidská práva v Česku i ve světě, a využívá k tomu odborný akademický přístup. Centrum vydává měsíční online časopis, pořádá odborné akce a zajišťuje informování o lidských právech.

Centrum se zabývá celým spektrem ochrany lidských práv. Zvláštní pozornost však věnuje následujícím tematickým oblastem: Mezinárodní trestní spravedlnost, Evropský systém ochrany lidských práv, Mezinárodní politika, byznys a lidská práva, Česká republika a lidská práva.

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Tematické sekce

Mezinárodní trestní spravedlnost

Evropský systém ochrany lidských práv

Mezinárodní politika, byznys a lidská práva

Česká republika a lidská práva

Mezinárodní trestní spravedlnost

Sekce mezinárodní trestní spravedlnost sleduje vývoj v oblasti trestání zločinů podle mezinárodního práva. Jedná se o válečné zločiny, zločiny proti lidskosti, genocidu a zločin agrese. Sekce věnuje nejvíce pozornosti Mezinárodnímu trestnímu soudu v Haagu, kromě něj ale informuje také o vývoji u jiných mezinárodních trestních tribunálů a rovněž v rámci jednotlivých států.

**Nikola
Burdová**
Vedoucí sekce

**Klára
Popelková**
Asistentka
vedoucí

20 zemí

V roce 2024 jsme se v sekci Mezinárodní trestní spravedlnost věnovali ozbrojeným konfliktům, mezinárodní justici a vývoji právních nástrojů v oblasti trestání zločinů.

Za nejdůležitější událost roku 2024 v oblasti mezinárodní trestní spravedlnosti lze označit vydání zatykačů na představitele Izraele a Hamásu, čemuž jsme se podrobně věnovali.

Referovali jsme ale také o situaci v Súdánu, Venezuele či na Ukrajině, upozornili na užívání univerzální jurisdikce a analyzovali vývoj několika případů před Mezinárodním trestním soudem i Mezinárodním soudním dvorem.

Věnovali jsme se ratifikaci Římského statutu Ukrajinou, návrhu úmluvy o zločinech proti lidskosti či právním otázkám kyberzločinů.

Přiblížili jsme také soudní procesy spojené s Guinejí, Libérií či Běloruskem.

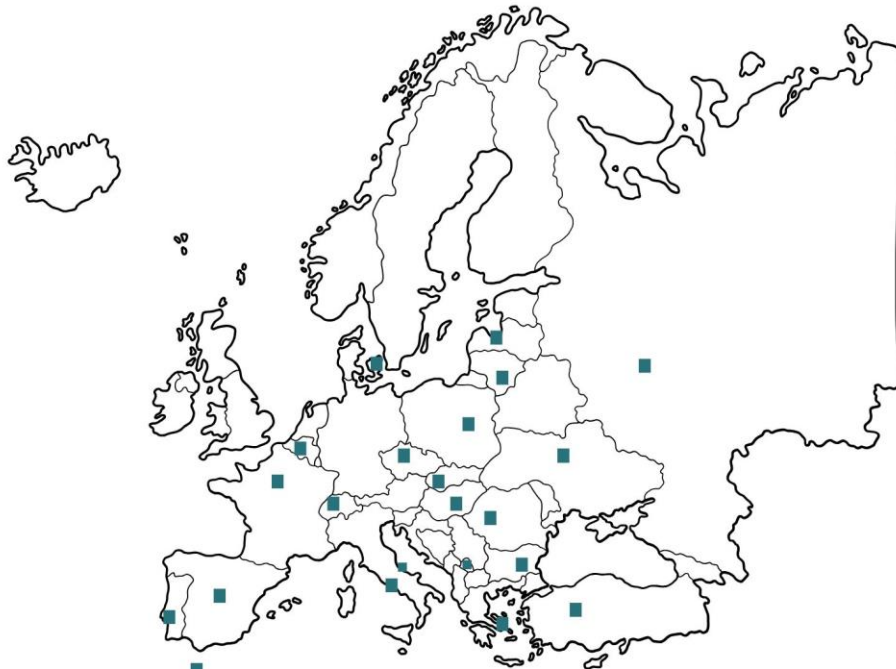
Evropský systém ochrany lidských práv

V sekci Evropský systém ochrany lidských práv jsme se v roce 2024 věnovali především rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie. V tomto roce bylo vydáno hned několik zajímavých rozhodnutí z oblasti potírání sexuálního násilí či ochrany životního prostředí. Věnujeme se také novinkám, které přicházejí od institucí Evropské Unie nebo zprávám jejich agentur jako je FRA či EIGE.

Tomáš Opat
Natálie Dřínovská
Vedoucí sekce

23 zemí

Velmi důležité rozhodnutí, kterému jsme se věnovali, vydal Evropský soud pro lidská práva v dubnu loňského roku v případě *KlimaSeniorinnen Schweiz* proti Švýcarsku. Jedná se o přelomový případ, ve kterém soud rozhodl, že Švýcarsko porušilo Evropskou úmluvu o lidských právech tím, že dostatečně neřešilo změnu klimatu. Velmi důležitým faktorem bylo to, že stěžovatelky byly seniorky, které jsou změnami klimatu především ohrožené.

Představili jsme také aktualizovanou podobu směrnice EU proti obchodu s lidmi, která má za cíl reagovat na nové výzvy a techniky, které pachatelé tohoto zločinu používají. Má také pomoci odradit spotřebitele od pořizování si výrobků a služeb pocházejících z otrocké práce a pomoci obětem domoci se spravedlnosti.

Michaela Stenzelová
Radek Tesař
Vedoucí sekce

Sekce Mezinárodní politika, byznys a lidská práva sleduje politický vývoj a dění ve světě. Rovněž se soustředí na záležitosti války a míru včetně probíhajících konfliktů. V neposlední řadě se sekce věnuje dodržování lidských práv v oblasti byznysu a velmi aktuální problematice mezinárodní ochrany životního prostředí v kontextu lidských práv.

27 zemí

V sekci Mezinárodní politika, byznys a lidská práva jsme mapovali stav lidských práv a demokracie hned v několika tematických oblastech včetně ochrany práv dětí, ochrany LGBTQ+ osob či v oblasti korupce.

Pozornost byla věnována také propojení pornografického průmyslu a obchodování s lidmi, modernímu otroctví v kávovém průmyslu, nebo například ohrožení lidských práv v souvislosti s vzestupem umělé inteligence, negativní vlivu nadměrného cestovního ruchu či potřebě zvýšené náležité péči, které by měly soukromé společnosti dodržovat v ozbrojených konfliktech nebo.

Sledován byl také mj. soudní proces s příslušníky egyptských bezpečnostních složek, obžalovaných z mučení a vraždy italského studenta Giulia Regeniho, krize na Haiti či konflikt v Súdánu.

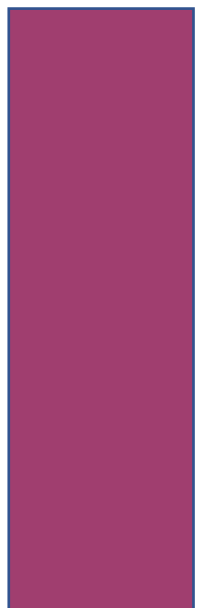
Sekce Česká republika a lidská práva se věnuje aktuálním a nadčasovým tématům v oblasti lidských práv a demokracie v ČR. Informuje o nejnovější judikatuře českých soudů, o výročních zprávách českých institucí, jako jsou BIS a ombudsman, o lidskoprávních akcích a analyzuje zákonodárnou činnost týkající se lidských práv a demokracie. Mimo to přibližuje monitorovací zprávy mezinárodních orgánů zaměřených na dodržování lidských práv v ČR.

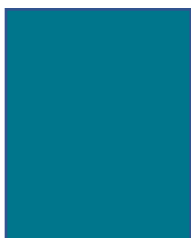
Lucie Nechvátalová
Jiří Novák
Vedoucí sekce

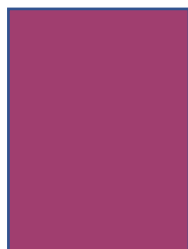
20 Rozsudků ÚS, 9
rozsudků
obecných soudů

5 novel zákonů
týkající se LP
nebo demokracie,
o nichž jsme
informovali

6 různých zpráv
a doporučení
(BIS, MV,
ombudsman,
NÚKIB...)

7 akcí, týkajících
se LP a
demokracie

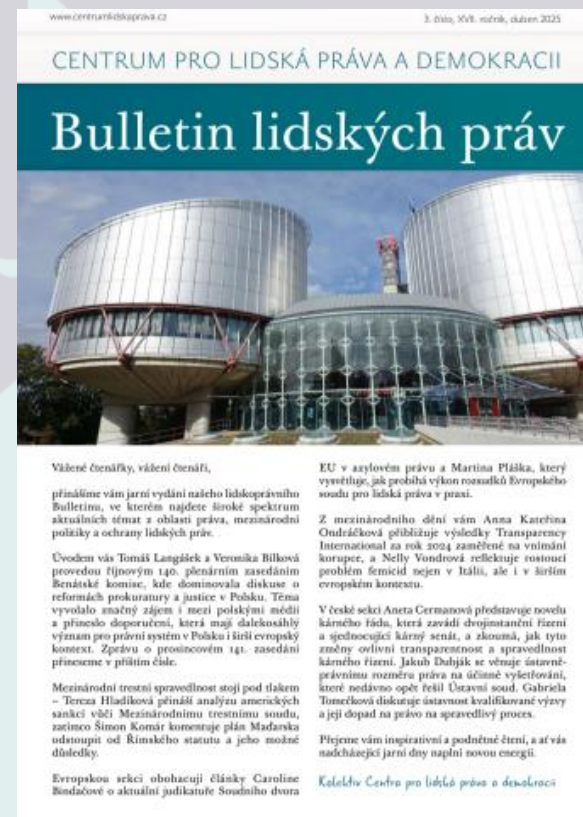
Během roku 2024 jsme se v sérii článků informovali, jakým způsobem se promítla do českého právního systému tragická střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Sledovali jsme také případ údajného mučení vězenkyně ve Věznici Světlá nad Sázavou a zjišťovali jsme, zda má tento případ odezvu v přijetí preventivních opatření v dotčené věznici. Zaměřili jsme se mimo jiné na zprávu Ministerstva vnitra o extremismu a jak se v ČR tento fenomén projevuje.

Popsali jsme, čeho se týkaly vybrané akce zaměřené na lidská práva či demokracii, jako Zimní škola antidiskriminačního práva nebo Prague Pride.

A v neposlední řadě jsme rozebrali několik rozhodnutí Ústavního, Nejvyššího správního a Nejvyššího soudu k různým problémům lidských práv a demokracie, jako například náhradě nemajetkové újmy zvláště zranitelných obětí trestných činů, obětí protiprávních sterilizací, svobodě projevu, restitucím nebo krajským a senátním volbám.

V období leden až prosinec 2024 Centrum pro lidská práva a demokracii vydalo celkem 10 výtisků Bulletinu lidských práv. Mimo výše zmíněné tematické sekce Bulletin také publikuje úvodní sekci Téma, ve které se zabývá činností různých mezinárodních i místních institucí a organizací a rozhovory s významnými osobnostmi v rámci lidskoprávní tematiky.

Jak se Bulletin tvoří?

Příprava bulletinu je poměrně časově a organizačně náročná. Na počátku vedoucí každé sekce připraví stážistům seznam témat článků. Stážisté mají též možnost zpracovat téma podle své volby. Jakmile stážisté články napíší, proběhne první fáze korektur ze strany vedoucích sekcí. Následně čte všechny články editor bulletinu a vrací články se svými revizemi vedoucím a stážistům. Jakmile jsou texty článků finální, na scénu přichází sazeč, který články vysází do grafické podoby bulletinu, kterou znáte. Tím však příprava nekončí, neboť se vysázený bulletin v PDF podobě vrací zpět vedoucím a stážistům, kteří provedou finální kontrolu, zda správně sedí všechn text, nadpisy, fotografie, citace, apod. Následně se výsledné práce chopí editor, který bulletin rozesílá našim odběratelům a správce sociálních sítí, který bulletin zveřejňuje na webu. Celý proces tvorby bulletinu trvá přibližně měsíc a podílí se něm okolo dvaceti osob.

Kromě česky psaného bulletinu vydáváme také jednou za rok anglicky psaný bulletin s názvem “Czech Republic Human Rights Review”, jehož cílem je šířit povědomí o lidských právech a demokracii v České republice i mezi zahraničními čtenáři. Informovali jsme například o trestním stíhání funkcionářů bývalého komunistického režimu za úmrtí na československých hranicích. Věnovali jsme se též právu na změnu pohlaví, otázce resuscitace pacienta či případu mučení ve věznici.

Odborné akce Centra

V období leden až prosinec 2024 se v rámci Centra konaly celkem tři odborné akce:

Dne 29. května 2024 uspořádalo Centrum ve spolupráci s Monikou Hanych a Jakubem Míškem na Právnické fakultě Masarykovy univerzity odbornou přednášku na téma, co pro EU znamená nový Akt o umělé inteligenci a co přináší první mezinárodní úmluva o umělé inteligenci a ochraně lidských práv.

Dne 16. října 2024 uspořádalo Centrum na Právnické fakultě Masarykovy univerzity přednášku na téma “Vývoj lidských práv 2023-2024”. Přednáška a následná diskuze se tradičně zabývala vývojem ve čtyřech oblastech - mezinárodní trestní spravedlnost, evropský systém ochrany lidských práv, mezinárodní politika, byznys a lidská práva, a vývoj v České republice.

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Členové Centra 2024

**Alžběta
Dvořáková**

Vedoucí Centra a editorka
Bulletinu lidských práv
(2023-2024)

**Michaela
Stenzelová**

Vedoucí sekce
Mezinárodní politika,
byznys a lidská práva
Koordinátorka soc. sítí

**Radek
Tesař**

Vedoucí sekce
Mezinárodní politika,
byznys a lidská práva
Koordinátor soc. sítí

**Nikola
Burdová**

Vedoucí sekce
Mezinárodní trestní
spravedlnost

**Klára
Popelková**

Asistentka vedoucí
sekce Mezinárodní
trestní spravedlnost

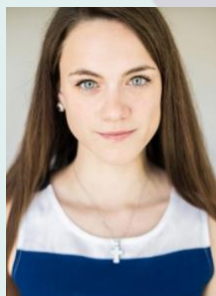
**Tomáš
Opat**

Vedoucí sekce
Evropský systém
ochrany lidských
práv

**Natálie
Dřínovská**

Vedoucí sekce
Evropský systém
ochrany lidských práv

**Lucie
Nechvátalová**

Vedoucí sekce Česká
republika a lidská práva
Koordinátorka akcí

Jiří Novák

Vedoucí sekce Česká
republika a lidská práva

**Pavel
Doubek**

Editor Czech
Republic Human
Rights Review

**Dominika
Šudová**

Fundraiser

**Jakub
Dubják**

Správce blogu Centra

Kristýna Zábojníková
Správkyňe blogu Centra

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Stážisté a spolupracovníci Centra

Stážisté 2023/2024

Sekce Mezinárodní politika a práva

Le Minh Tam
Radek Tesař
Da Bean Ye
Karin Lišková
Daniela Skácelíková

Sekce Mezinárodní trestní spravedlnost

Adéla Čapková
Adéla Hrdá
Veronika Kubáňová

Sekce Evropský systém ochrany práv

Johana Marešová
Jan Nevlída
Sára Aiblová
Natália Hamadejová

Sekce Česká republika a práva

Jakub Dubják
Barbora Headlandová
Denis Pauk
Anna Pěničková

Stážisté 2024/2025

Sekce Mezinárodní politika a práva

Anna Kateřina Ondráčková
Nelly Vondrová
Barbora Švábová

Sekce Mezinárodní trestní spravedlnost

Šimon Komár
Barbora Bulánková
Tereza Hladíková

Sekce Evropský systém ochrany práv

Caroline Bindačová
Nga Thi Nguyen
Martin Plášek
Alexandra Eštoková

Sekce Česká republika a práva

Jakub Dubják
Aneta Cermanová
Gabriela Tomečková
Filip Valoušek

Spolupracovníci Centra

Hubert Smekal
Veronika Bílková
Nela Černota
Jan Lhotský
Monika Hanych
Linda Janků
Lubo Majerčík

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Financování Centra

Přehled o majetku a závazcích 2024

	Běžné účetní období	Minulé účetní období
A. Majetek	+15	+45
01 Dlouhodobý nehmotný majetek		
02 Dlouhodobý hmotný majetek		
03 Finanční majetek		
04 Peněžní prostředky v hotovosti a ceniny		
05 Peněžní prostředky na bankovních účtech	+15	+45
06 Zásoby		
07 Pohledávky		
08 Úvěry a zápůjčky poskytnuté		
09 Ostatní majetek		
10 Majetek celkem	+15	+45
B. Závazky		
01 Závazky		
02 Úvěry a zápůjčky přijaté		
03 Závazky celkem		
99 ROZDÍL MAJETKU A ZÁVAZKŮ	+15	+45

Přehled o příjmech a výdajích 2024

	Běžné účetní období		Minulé účetní období	
	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A. Příjmy	+1		+104	
01 Prodej zboží				
02 Prodej výrobků a služeb				
03 Příjmy z veřejných sbírek	+1		+99	
04 Přijaté peněžní dary mimo veřejné sbírky			+5	
05 Přijaté členské příspěvky				
06 Dotace a příspěvky přijaté z veřej. rozpočtů				
07 Ostatní				
08 Průběžné položky				
09 Kursové rozdíly				
10 Příjmy celkem	+1		+104	
B. Výdaje	+30		+65	
01 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek				
02 Materiál				
03 Zboží				
04 Služby	+21		+64	
05 Mzdy	+9		+1	
06 Pojistné za zaměstnance a zaměstnavatele				
07 Ostatní osobní výdaje				
08 Ostatní				
09 Průběžné položky				
10 Kursové rozdíly				
11 Výdaje celkem	+30		+65	
99 ROZDÍL PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	-29		+39	